

TRAJNOSTNA MOBILNOST V VRTCIH

NOVIČNIK

št.1/november 2019

V Evropskem tednu mobilnosti je **več kot 40.000 otrok** iz več kot 120 šol in 110 vrtcev po celotni Sloveniji **izvajalo aktivnosti Gremo peš!** in **Beli zajček**. Obe aktivnosti sta namenjeni ozaveščanju in vzgajanju na področju trajnostne mobilnosti najmlajših in spodbujata trajnostne prihode v šolo oz. vrtec. V 2019 je bilo izvedenih 9 regijskih usposabljanj namenjenih koordinaterjem in koordinatoricam aktivnosti trajnostne mobilnosti v šolah in vrtcih, kjer je bilo usposobljenih 290 strokovnih sodelavcev.

Vas zanima, kako so se lotili izvedbe Belega zajčka v vrtcih širom Slovenije? Izvedli so še ogromno drugih aktivnosti, ki spodbujajo trajnostno mobilnost. Preberite si navdihujoče zgodbe.

Novičnik pripravili v Focusu, društvu za sonaraven razvoj, oblikovala Polona Šavc

Aktivnosti potekajo v okviru projekta Ministrstva za infrastrukturo – Trajnostna mobilnost v šolah in vrtcih, v konzorciju partnerjev (Focus, društvo za sonaraven razvoj, RRA Sinergija, IPoP, Cipra Slovenija in Filozofska fakulteta).

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA INFRASTRUKTURO

EVROPSKA UNIJA
KOHEZIJSKI SKLAD
NALOŽBA V VAŠO PRIHODNOST

sptm

SLOVENSKA
PLATFORMA
ZA TRAJNOSTNO
MOBILNOST

RAZVOJNA AGENCIJA
SINERGIJA
DEVELOPMENT AGENCY

CIPRA
ŽIVETI
V ALPAH

IPOP

Univerza v Ljubljani
Filozofska fakulteta
Oddelek za geografijo

NOVIČNIK, 31. 10. 2019, OSNOVNA ŠOLA NAKLO OE VRTEC (VRTEC MLINČEK IN JELKA)

V vrtcu Mlinček in vrtcu Jelka smo se v letošnjem letu odločili, da bomo sledili projektu Trajnostna mobilnost. Naša dva vrtca spadata pod Osnovno šolo Naklo, kjer je kljub podeželski naseljenosti veliko uporabnikov avtomobilske tehnike. Naš cilj je otrokom pokazati zanimivejšo in bolj zabavno pot do vrtca s kolesarjenjem ali pešačenjem. Za pot sicer porabimo več časa, ampak odnos, ki ga vzpostavimo do spremljajočih, je enkrat in neponovljiv. Prednost pešačenja (starš/stari starš in otrok) vidimo v tem, da imata starš in otrok več časa za pogovor, ki ga v teh tehnoloških časih skoraj vedno primanjkuje.

Tako otroci, kot starši, so se z veseljem vključili v projekt. Nekateri skupine smo že v začetku septembra začele z aktivnostjo »Beli zajček,« saj smo bili v večini mnenja, da je topla in lepa jesen večja spodbuda za pešačenje, kolesarjenje in vožnjo s skirojem. Z otroki smo se tudi veliko pogovarjali. Otroci so imeli zelo veliko idej, na kakšen način lahko potujemo. Vzgojiteljica Špela je zapisala: »V skupini smo ugotovili, da bi lahko z nekaterimi /načini/ zelo pomagali našemu planetu, da si malce oddahne in opomore od vsega, kar spuščamo v ozračje.« Skoraj vsi otroci so najprej pomislili na hojo kot najbolj zdravo in neškodljivo za našo Zemljo. Zato so se otroci oddelka 12 z vzgojiteljicama Špelo in Suzano odpravili po mestu kar peš. Njihova naloga je bila iskanje prehodov za pešce. »Res smo naredili velik krog, prečkali veliko prehodov za pešce in jih seveda veliko tudi videli. Da bi nam bilo pri štetju med potjo lažje, in da se ne bi zmotili, ker se je naokoli dogajalo tako veliko stvari, sem naš sprehod poslikala. Ko smo se vrnil, so otroci rekli, da jih je bilo res veliko. Naslednji dan smo si fotografije ogledali na računalniku in pričeli smo s štetjem.

Eden od otrok je bil zadolžen, da šteje tiste prehode, čez katere smo dejansko šli, drugi pa tiste, ki smo jih le videli. Z enim prehodom smo imeli malce težav, ker ga ni bilo več, saj obnavljajo velik del cestišča, a je že nakazano, kje naj bi bil. Ne boste verjeli, šli smo kar čez deset prehodov za pešce, videli pa smo jih še sedem in sploh nismo prehodili celega mesta. Kdo ve, koliko jih še je?« je zapisala vzgojiteljica Špela.

Zelo pomembno se nam zdi, da smo odrasli otrokom vzor. Tudi mi zaposleni se trudimo priti v vrtec s pešačenjem, nekateri celo s kolesom ali skirojem. Ni nam vseeno za naš planet.

OŠ Naklo OE vrtec

Zapisa koordinatorka Nataša Medved iz vrtca Mlinček

TRAJNOSTNA MOBILNOST V VRTCU

TRAJNOSTNA MOBILNOST V VRTCU »MURENČKI«

Naš vrtec se je v letošnjem letu pridružil projektu Trajnostna mobilnost. Pri projektu sodelujejo oddelki II. starostnega obdobja, 7 skupin, vsega skupaj 143 otrok in njihove družine.

V tednu od 14. do 18. oktobra smo v projektnih oddelkih izvedli igro Beli zajček, katere namen je spodbujanje prihoda v vrtec, na čim bolj trajnostni način. Starše smo z izvedbo igre seznanili v mesecu septembru, na 1. sestanku za starše, ko so prejeli tudi zloženke. En teden pred izvedbo igre, so starši rešili ankete o potovalnih navadah in prejeli kresničke. To, da so starši prejeli kresničko šele potem, ko so vrnil izpolnjeno anketo, se je izkazalo kot dobra praksa. Prav tako en teden prej, smo po vrtcu izobesili plakate, o poteku dejavnosti v okviru projekta Trajnostna mobilnost in nagovorili starše preko e-asistenta. Ker smo tako dejavnost izvajali prvič in pri starših nismo želeli naleteti na odpor, smo jim kot alternativno možnost trajnostnemu prihodu predlagali tudi, da lahko avto parkirajo vsaj 200 m stran in se z otrokom sprehodijo do vrtca.

Strokovne delavke so pri starših naleteli na različne odzive. Glede na to so se odločile, kako bodo predstavile in izvedle igro v svojem oddelku, da bi čim bolj pritegnile otroke. Npr. v oddelku, kjer s strani nekaterih staršev niso zaznale naklonjenosti za izvedbo igre, so v izbranem tednu otroci poskušali »očistiti« enega, skupnega zajčka. Na tak način so se izognili nepotrebnemu izpostavljanju otrok, katerih zajček bi verjetno ostal siv, ker starši niso želeli sodelovati. Druge strokovne delavke pa so se označevanja prihodov lotile bolj transparentno (zajčki so bili izobešeni v garderobi, na hodniku, na oglasni deski), kar je po njihovem poročanju še bolj motiviralo otroke, ki so potem aktivirali svoje starše. V predšolskih oddelkih so otroci prihode dnevno beležili tudi s pomočjo stolpičnega prikaza. Poleg zgodbe o Belem zajčku, pa so strokovne delavke otroke motivirale še z ogledom risane filma Pojdi s kolesom in z uporabo lutke.

Opisi strokovnih delavk so pokazali, da so ene bolj, druge manj zadovoljne z rezultati izvedene igre v svojem oddelku.

Glede na rezultate vrtca pa smo bili za prvič kar uspešni. Pozitivni odzivi nekaterih družin, ki še danes v vrtec prihajajo na trajnostni način, nam je zadostna motivacija, da skupaj lahko naredimo še več. Zato v spomladanskem času, v tednu ko praznujemo Svetovni dan Zemlje (22. 4.) načrtujemo ponovno izvedbo igre.

DEJAVNOSTI ZA POGLABLJANJE RAZUMEVANJA TRAJNOSTNE MOBILNOSTI V VRTCU

V okviru projekta Trajnostna mobilnost so strokovne delavke poleg igre Beli zajček, v oddelkih že izvedle nekatere dejavnosti, za poglobljanje teme. Namen izbranih dejavnosti je bil spodbuditi otroke pri usvajanju in krepitvi veščin za varno vedenje v prometu in ozaveščanje otrok o zdravem načinu življenja ter odnosa do okolja. Otroci so se tako seznanjali s tem, kateri so za okolje in zdravje prijaznejši načini prevoza in zakaj prevozna sredstva onesnažujejo okolje. V nadaljevanju so zapisane dejavnosti, ki so jih strokovne delavke načrtovale in izvedle v oddelku, pri čemer so poskušale čim bolj upoštevati pobude in interese otrok.

- Otroci so v vrtec prinašali zemljevide poti od doma do vrtca, na katerih so označili mesta, objekte, ki jim nekaj pomenijo.
- Otroci so skupaj z odraslim v vrtec obogatili kotiček s knjigami o prevoznih sredstvih in se pogovarjali ob ilustracijah.

- Otroci so na sprehodih opazovali prometne znake, ki veljajo predvsem za pešce in kolesarje.
- Otroci so šteli promet v okolici vrtca in na delovne liste označevali, katerih prevoznih sredstev, je bilo v času njihovega opazovanja na cesti največ.
- Otroci so sodelovali na spretnostnem poligonu s poganjalci, skiroji in kolesi.
- Otroci so imeli v vrtcu kolesarski dan. Pred odhodom na igrišče so si ogledali risanko »Frančkov kolesarski dan« in se pogovarjali o pravilni uporabi kolesarske opreme.
- Otroci so razmišljali o različnih načinih prihoda v vrtec in svoje zamisli izrazili s pomočjo konstruktorjev.
- Otroci so dnevno opazovali cestna dela v okolici vrtca. S pomočjo odraslega so poimenovali različne delovne stroje, kar jih je napeljalo na temo o vozilih, obenem pa so razmišljali, kakšno okolico vrtca si želijo.

S pomočjo različnih dejavnosti so strokovne delavke lahko neposredno vplivale na otroke in na njihovo aktivnost. Skupaj pa smo ugotovili, da je samo lastna aktivnost vseh nas, edini ključ, da s projektom dosežemo spreminjanje potovalnih navad in posledično pomagamo zmanjšamo motoriziran promet v okolici vrtca in šole.

Vrtec Murenčki pri OŠ Davorina Jenka Cerklje na Gorenjskem

NOVIČKA

V vrtcu Kekčevi junaki Kranjska Gora smo v tednu otroka, od 7. do 11.10.2019 med drugimi izvajali tudi prvo dodatno aktivnost pri projektu trajnostna mobilnost. V projekt je vključenih 81 otrok iz petih skupin. Tri skupine otrok je iz prvega starostnega obdobja, dve skupini otrok pa iz drugega starostnega obdobja.

Ker je bila letošnja rdeča nit tedna otroka »Naše pravice« smo si tudi mi drznili in si vzeli pravico ter v sodelovanju z občino in komunalo Kranjska Gora, zaprli parkirišča v bližini vrtca. V sredo, 9.10.2019 smo parkirišče spremenili v igrišče. Prvo parkirišče ob dvorani Vitranc, so zasedli naši predšolski otroci iz skupine Kekci. Otroci so na ta dan prišli v vrtec s kolesom. Postavili so si kolesarski poligon s prometnimi znaki. Drugo parkirišče, ob starem pokopališču, so zasedli otroci iz skupine Kozlički. Ti so prišli v vrtec s poganjalci. Naredili so si cesto, kjer so postavili razne ovire (vožnja po

črti, slalom med palicami, prehod za pešce). Imeli so tudi kviz, z vprašanji povezanimi z varnostjo v prometu. Če so odgovorili prav, so se odpeljali po cesti naprej, sicer so šli v »kazenski« krog. Najmlajši so se zbrali na šolskem igrišču. Predhodno so si izdelali papirnate avtomobile oz. avtomobile iz blaga, ki so jih kasneje »vozili« po cesti z ovirami (ovire iz balonov, trakov).

Vsi otroci so pri dejavnostih izredno uživali. Skozi igro so spoznavali cestno prometne predpise, se gibali na svežem zraku, imeli različne gibalne preizkušnje, reševali probleme, iskali prosto pot, sodelovali drug z drugim, se učili počakati in biti strpen. K sodelovanju smo povabili tudi otroke iz drugih skupin, ki sicer niso vključeni v projekt trajnostna mobilnost in z veseljem so se nam pridružili.

S posebnimi ovirami se tokrat nismo srečavali, organizacija dogodka je tekla brez težav. Sodelovanje med strokovnimi delavkami vrtca, med starši, občino in komunalo je bilo tekoče in kvalitetno. Še vreme nam je bilo naklonjeno. Najverjetneje bomo dogodek še ponovili.

Dejavnost je posnela tudi lokalna televizija ATM.

Vrtec Kekčevi junaki Kranjska Gora
Zapisala koordinatorka projekta: Špela Mitrovič

IZVEDBA IGRE BELI ZAJČEK V VRTCU BLED

V našem vrtcu so v projektu sodelovale skoraj vse starejše skupine. Tiste, ki niso bile v projektu so se v času evropskega tedna mobilnosti prav tako pogovarjali o tem, kako so prišli v vrtec in označevali svoje prihode v tabelo. V kombinirani skupini so bili vključeni tudi mlajši otroci. Nekateri mlajši otroci so bili seznanjeni z zgodbo o belem zajčku, nekateri pa so bili preko starejših bratcev in sestic vključeni v projekt oz. so z njimi prihajali peš v vrtec.

Zaposleni so se različno poskrbeli za to, da otroci, ki niso mogli prihajati v vrtec drugače kot z avtom, niso bili izpostavljeni. Nekateri so sami hodili na daljše sprehode in so prav tako pobarvali zajčka, drugi so neuradno podaljšali igro, da so vsi vsaj delno pobarvali zajčka, tretji so imeli skupaj enega res velikega zajca. Ta ideja je bila vseh tudi drugim (predvsem tam, kjer so starši izrazili nestrinjanje, ker res niso imeli možnosti hoditi peš).

Izkazalo se je dobro, da je bilo staršem vse skupaj konkretno predstavljeno na uvodnih roditeljskih sestankih. Tako so res potrudili za peš prihode v vrtec. Pred tednom mobilnosti je bilo veselje opazovati tiste otroke, ki so sami rezali in barvali zajčke. Kar nekaj skupin se je odločilo in zgodbe neslo tudi domov, tako so bili še bolj »zagnani«. Kar nekaj skupin si je poti v vrtec ogledalo in jih narisalo ali naredilo maketo. Veseli so bili tudi kresničk. Ker so prišle sredi tedna, so jih dobili kot spodbudo oz. nagrado.

Vsi skupaj smo bili enotni, da bi moralo biti omogočeno označiti peš prihod ali odhod, saj se zjutraj veliko staršem res mudi. Otroci so radi pripovedovali o tem, kaj se jim je dogajalo na poti.

Nekaj izjav otrok:

- »Všeč mi je bilo, ker sva z mamico tekla!«
- »Z atijem sva tekmovala kdo bo hitrejši. Jaz na skiroju, ati je tekell!«
- »Všeč mi je bilo, ker sva se z mamico pogovarjali po poti«
- »Všeč mi je bilo, ker sem na poti srečal prijatelje!«
- »Videl sem veverico pri šoli!«

In še misli sodelavke, s katerimi se strinjamo prav vsi sodelujoči: »Vključeni smo v projekt Trajnostna mobilnost v vrtcu. Dejavnost smo izvajali v času ETM. Ker igro Beli zajček v naši enoti izvajamo že vrsto let, bi podala kritiko glede načina izvedbe, ki ste ga predlagali. Z beleženjem samo jutranji prihodov starše zelo obremenjujemo. Nekateri starši so imeli težave z otroki, ki so želeli prihajati peš, in organizacijo svojih obveznosti. Zdi se mi zelo neživljenjsko beležiti samo jutranje prihode. Namen igre je spodbujati gibalno aktivnost in skrb za okolje, ne pa povzročati težave staršem in jim priskutiti željo po sodelovanju. Ker igro izvajamo že veliko let, se mi zdi najbolje, da vsak sodeluje toliko in takrat, ko lahko. Ob takem načinu dela so tudi rezultati dobri. To vem iz preteklih izkušenj. Sodelovanje je bilo v skupini vseeno kar dobro tudi zato, ker je pri nas dejavnost že utečena. Žal je bilo veliko otrok odsotnih (dopusti, bolezen) prav v tem tednu, ko smo dejavnost izvajali.«

Vrtec Bled
Zapisala koordinatorka: Irena Ferlih

BELI ZAJČEK NA OBISKU

V skupino Zmajčki je prišel na obisk Beli zajček (vzgojiteljica si je nataknila zajčja ušesa). Le da ta zajček ni bil bel, temveč je imel siv kožušček. Bil je žalosten. Otroke je zanimalo, zakaj joče in jim je povedal zgodbo o Belem zajčku. Vprašal jih je za predloge, kako naj si očisti kožušček. Predlagali so mu, da se umije, kadar bo deževalo; naj si zdrgne kožušček; naj se povalja po travi. Povedal jim je, da je vse to že poskusil, a ni uspelo. S pomočjo pomočnice vzgojiteljice in Belega zajčka so prišli na idejo, da bi pomagali zajčku tako, da bi nekaj dni prihajali do vrtca peš. Avto bi pustili pri trgovini ali

šoli in prišli peš do vrtca, saj pot pelje mimo polja, kjer živi Beli zajček. Otroci so obljubili, da bodo prišli peš (ali s kolesom/skirojem) in Beli zajček je od veselja zaploskal. Ko je zajček odšel iz igralnice, so mu otroci mahali. Zatem so dobili otroci vsak svojega sivega zajčka, kateremu so narisali oči, smrček, trebušček in ušesa. Nalepili smo jih na omaro, da so bili dobro vidni. In začel se je težko pričakovani teden, ko so začeli prihajati peš v vrtec. Takoj, ko je otrok prišel, je dobil nalepko, ki jo je sam nalepil. V petek dva otroka še nista imela nalepke, zato smo odšli na dolg sprehod

in kasneje vsem dali še eno nalepko. S tem smo se izognili razočaranju, da onadva nimata nalepke. V ponedeljek nas je zopet obiskal zajček, ki je imel čisto bel kožušček. Otroci so se ga zelo razveselili in mu takoj pokazali zajčke na omari. Zajček jim je za nagrado prinesel odsevnike z njegovo sliko, česar so se otroci nadvse razveselili. Po zajčkovem odhodu so otroci svoje zajčke polepili še z belo, mehko vato in jih odnesli domov. Neka deklica je v vrtec prinesla korenje za Belega zajčka in skupaj smo ga odnesli v bližnji gozdiček. Tam smo ga razrezali na kose in otroci so ga nastavili pod grmičke. Beli zajček bo vsem otrokom ostal v lepem spominu. Če ne zaradi lepljenja nalepk, pa zaradi skupnega časa, ki so ga preživeli s starši, ko so skupaj peš ali s kolesom prihajali v vrtec.

Vrtec Bled, skupina Zmajčki

Zapisala sodelujoča vzgojiteljica v projektu: Špela Čop

SKUPINA JEŽKI V PROJETKU TRAJNOSTNE MOBILNOSTI

Konec meseca avgusta sva z vključenostjo v projekt, na rodiljskem sestanku, seznanili tudi starše, ki so projekt dobro sprejeli in so se z vključenostjo vanj tudi strinjali. V projekt je vključenih 19 otrok, ki so stari od 3 do 4 leta. Projekt Beli zajček smo izvajali 14 dni (od ponedeljka, 16. do petka, 20. 9. 2019 in od ponedeljka, 23. do petka, 27. 9. 2019).

Z otroki smo se pogovarjali o tem, kako lahko poskrbimo za bolj zdrav način življenja in s tem poskrbimo tudi za naravo. Ena od idej je bila tudi ta (poleg metanja odpadkov v koš), da v vrtec pridemo peš. Prebrali smo tudi pravljico Beli zajček in zajčke tudi očistili. Vsak otrok je svojega »umazanega« zajčka prilepil na notranjo stran vratc svoje omarice v garderobi, kamor so otroci tudi vsakodnevno lepili bele lise, s katerimi so očistili zajčke (seveda, če so v vrtec prišli, v tem obdobju, brez avtomobila).

Pripravili smo tudi Kamišibaj Beli zajček, kateri je otroke še posebno prevzel. Otroci so si tudi bolj predstavljali, kako izpušni plini škodujejo vsem živim bitjem – živalim, rastlinam in nenazadnje, ljudem.

V telovadnici smo izvedli gibalno igro zajčki, s katero smo se dobro razgibali. Odšli smo tudi na sprehode do dlje oddaljenega travnika, kjer smo spoznali veliko novih stvari, tudi to, da s sprehodi in zauživanjem svežega zraka, skrbimo tudi za lastno zdravje. Nekaj otrok zjutraj ni imelo druge

možnosti, kot priti v vrtec z avtomobilom, vendar so se vsako popoldne, iz vrtca, domov vračali peš, tako, da smo tudi to upoštevali kot opravljeno.

Projekt je dobro zasnovan in menim, da je zelo dobro, da se lahko s starši dogovorimo za mesto, ki je blizu vrtcu, vendar vseeno lahko pridejo peš vsi, tudi tisti, ki so od vrtca oddaljeni tudi več kilometrov. Tudi starši so bili takoj pripravljeni sodelovati, kljub obveznostim, ki jih imajo skozi ves dan. Otroci so navdušeno pripovedovali že ob prihodu v vrtec, da so danes prišli ali s skirojem ali s kolesom ali peš. Skozi oba tedna pa nam je bilo dokaj naklonjeno tudi vreme in zato je bil to še dodatni odličen pogoj za prihod v vrtec brez avtomobila.

Vrtec Bled, skupina Ježki

Zapisala: Martina Jensterle

IGRA BELI ZAJČEK V SKUPINI ZAJČKI

Na igro Beli zajček, smo se v skupini Zajčki, začeli pripravljati že 1 teden pred začetkom izvedbe. Prvi dan smo skupaj prebrali zgodbo o belih zajčkih. Otroke je zgodba takoj pritegnila. Vsi so bili navdušeni nad idejo, da skupaj očistimo zajčke, da bodo spet postali beli in čisti. Drugi dan smo zajčke pobarvali – »umazali« ter izrezali, kar otrokom ni predstavljalo večjih težav, saj so po

večini stari že 5 let. Nato smo jih skupaj nalepili na našo omaro, kjer so počakali na začetek igre. Otroci so bili vedno bolj navdušeni, saj so me prav vsak dan spraševali, kdaj bomo začeli z igro, kdaj bomo hodili peš v vrtec.

V naslednjih dneh, smo izkoristili lepo vreme in skupaj odšli pogledati, katere poti vodijo v vrtec, kje otroci lahko pridejo

varno, katere poti niso varne ... Za otroke, ki so doma tako daleč, da bi celo pot težko prehodili peš, pa smo poiskali parkirišča, kjer starši lahko parkirajo avtomobile in se od tam opravijo do vrtca na trajnostni način. S tem, so se otroci, ki so vedeli, da bodo težko prišli v vrtec povsem peš, tudi navdušili in niso bili več žalostni, da ne bi mogli sodelovati v igri. Na koncu se je izkazalo, da so ravno ti otroci, v vrtec prišli na trajnostni način, prav vse dni v tednu.

V ponedeljek zjutraj, so otroci že navdušeno razlagali, kako so prišli v vrtec. Nekateri so komaj dočakali jutranji krog, kjer smo se pogovorili o prihodu v vrtec in kjer so otroci potem lahko prilepili krogce na svojega zajčka. Ta način se je izkazal za zelo dobrega, saj smo se skupaj pogovorili, vsi otroci so prišli na vrsto, vseeno pa smo imeli zajčke obešene na takem mestu, da ostali obiskovalci vrtca in tudi drugi starši, niso mogli vedeti, za »rezultate« ostalih otrok. Menim, da zaradi tega, v naši skupin, prav nihče ni imel stiske zaradi izvedbe igre.

V tem tednu smo izvedli tudi prometni poligon, na igrišču pred našim vrtcem, narisali smo pot v vrtec in se ob priložnostih

pogovarjali o varnih/nevarnih situacijah na cesti in ob njej. V času izvedbe, so prvi dan v vrtec z avtomobilom prišli samo trije otroci, v naslednjih dneh pa torek: 0, sredo: 2, v četrtek in petek pa samo 1 otrok. Kaže, da je bila družinam to prijetna izkušnja, in bodo v vrtec prišli čim večkrat na trajnostni način.

Vrtec Bled, skupina Zajčki

Zapisala: Ana Leš

TRAJNOSTNA MOBILNOST V VRTCU JESENICE

V Vrtcu Jesenice pri projektu sodeluje 11 skupin oziroma 219 otrok. Skupaj stremimo k istemu cilju projekta:

- spreminjanje potovalnih navad vrtčevskih otrok,
- zmanjševanje motornega prometa v okolici vrtcev,
- otroke seznaniti s prometno varnostjo sebe in drugih,
- ozaveščanje otrok in staršev o učinkoviti mobilnosti ter višji kakovosti življenja in bivanja v širši skupnosti.

K projektu smo pristopili sistematično in strokovno. Strokovne delavke so o projektu najprej seznanile starše na roditeljskem sestanku. Dejavnost Beli zajček se je izvedla v sklopu Evropskega tedna mobilnosti, ki ga je močno podprla tudi Občina Jesenice (k projektu je pristopilo več kot 10 izvajalcev).

V skladu s smernicami in cilji projekta so se izvedle naslednje načrtovane dejavnosti:

- pogovori o kulturnem vedenju v prometu in ozaveščanje pomembnosti pravil v vlogi pešca, kolesarja, ...
- pridobivanje informacij s pomočjo knjig, literature in IKT pripomočkov,
- petje pesmi na temo prometa – Jaz imam kolo, Babica gre v mesto,
- pogovor o onesnaževanju in skrbi za čisto okolje,
- opazovanje prometa v bližnji okolici – poudarek na izpuščanju plinov ter kaj lahko storimo za bolj čisto okolje,
- spoznavanje prevoznih sredstev in izdelava le-teh,
- izvedba dejavnosti, ki jih je pripravil Svet za preventivo in vzgojo v cestnem prometu Jesenice,
- pogovori o gibanju – spodbujanje gibanja in s tem krepitev zdravja,
- sprehod in pogovor s policistom ter aktivno udeležbo v prometu,

- spodbujanje otrok k hoji in uporabi javnih prevoznih sredstev, koles, skirojev,
- spoznavanje okolice vrtca in izdelava makete mesta,
- pogovor o obvezni opremljenosti in varni vožnji s skirojem, kolesom, rolerji,
- postavitve in uporaba prometnega poligona s prometnimi znaki – vožnja s poganjalci in s skiroji z uporabo varnostne čelade,
- risanje na temo zmanjšanja vožnje z avtomobili,
- igre vlog – pešci, kolesarji in policisti,
- igre varnih pešpoti s prometnimi znaki.

Strokovne delavke kljub zaključeni dejavnosti Belega zajčka še vedno spodbujajo otroke in posledično starše k spreminjanju potovalnih navad. S strani staršev je prišla pobuda o postavitvi stojal za kolesa pred vrtci, katero bomo predstavili Občini Jesenice. Z Občino Jesenice smo v dogovoru o postavitvi razstave Trajnostna mobilnost v vrtcih in šolah v njihovi avli. Dejavnosti v sklopu projekta se bodo nadaljevale, saj projekt traja celo leto.

Vrtec Jesenice

Zapisala koordinatorka: Miljana Jeftenić

TRAJNOSTNA MOBILNOST

V vrtcu Predoslje smo se letos prvič priključili projektu Trajnostna mobilnost. V projekt sta se vključili dve skupini. Sončki, 5-6let, 24 otrok in Mucki 4-5 let, 24 otrok. Skupno število otrok vključenih v projekt je 48. Projekt izvajamo s šolskim letom 2019/2020. Tako, da smo na začetku samega projekta. S sodelavkami smo na strokovnem sestanku dorekle kdaj bomo izvajali igro Beli zajček. Prvi del igre smo izvedli v tednu mobilnosti.

Sam projekt smo na roditeljskem sestanku predstavile staršem, s pomočjo power point predstavitve. Starši so zelo pozivno sprejeli projekt. Še posebno navdušeni so bili nad možnostjo predlogov za prometne izboljšave v okolici vrtca. Podali so kar nekaj predlogov, ki jih bomo tekom leta še dograjevali.

Igro Belega zajčka smo izvajali v tednu mobilnosti. Starši in otroci so aktivno sodelovali pri izvajanju igre. Čeprav je bilo na roditeljskem sestanku nekaj komentarjev nad pravilom, da se na zajčka nalepi bel krogec samo pri prihodu in ne pri odhodu iz vrtca. Določile smo kraj, kjer naj bi starši puščali avtomobile in prišli v vrtec peš. Starši so se pravil igre držali. Prej so odhajali od doma, parkirali na dogovorjenem mestu, organizirali babice in dedke, da so pomagali pri izvajanju igre, uporabljali različna sredstva trajnostne mobilnosti. V vrtec so hodili peš, s skiroji, s kolesi.

Na ravni oddelkov smo pripravili različne dejavnosti, ki so nas popeljale v spoznavanje pojma trajnostna mobilnost in v nadaljevanju v aktivno uporabo trajnostne mobilnosti. Seznanili smo se, katere oblike trajnostne mobilnosti poznamo. Iskali smo slike, naredili plakat in kotiček trajnostne mobilnosti.

Izdelovali smo avtobuse, kolesarje, skiroje, vlake iz konstruktorjev, duplo in lego kock. Naučili smo se pesmico o kolesarju, vlaku, avtobusu. Z vlakom smo se iz Kranja peljali v Ljubljano, kjer smo obiskali Muzej Slovenskih železnic. Iz odpadnega materiala smo naredili svoj vlak.

Povezali smo se tudi z nekaj kilometrov oddaljenim vrtcem, ki tudi sodeluje v tem projektu. S pomočjo javnega prevoza se bomo obiskali in naredili zemljevid poti.

Uvedli smo tudi »potujoči nahrbtnik« čebelice Maje. Nahrbtnik s seboj vzamemo vsakič, ko kam odidemo in v zvezek napišemo, kje smo bili in katere oblike trajnostne mobilnosti smo uporabili. Nahrtnik otroci odnesejo tudi domov in v zvezek rišejo in lepijo oblike mobilnosti, ki jih je čebelica Maja videla.

Vrtec pri OŠ Predoslje

Zapisala koordinatorica: Katja Jerič

PROJEKT TRAJNOSTNA MOBILNOST V VRTCU PRI OŠ MATIJE VALJAVCA PREDDVOR

V projekt se je vključilo vsega skupaj 7 skupin, približno 150 otrok. Za sodelovanje se je odločila tudi ena vzgojiteljica jasličnega oddelka. Vzgojiteljice so poleg igre »Beli zajček« pripravile posebne aktivnosti in dogodke v času Evropskega tedna mobilnosti od 16. 9. – 22. 9. 2019. Hkrati so bile to tudi dejavnosti, ki so povezovalе otroke, starše in vrtec.

V skupini Knofki in Gumbki so se vzgojiteljice odločile, da v vrtcu izvedejo »KOLESARSKI DAN.« Povabili so policiste policijske postaje Kranj, ki so se prijazno odzvali vabilu. Policisti in vzgojiteljice so pripravili pravi vadbeni poligon za otroke. V koloni so se v spremstvu policijskega vozila, policistov in vzgojiteljic odpeljali s kolesi in poganjači na kratko pot do bližnjega večjega parkirišča ter nazaj do vrtca. Pri vožnji pa so otroci seveda morali upoštevati cestno prometne predpise. Otroci so bili pohvaljeni za upoštevanje vseh dogovorjenih pravil. Na koncu druženja so policisti otrokom podarili družabno igro, ki spodbuja k večji varnosti v prometu. Za zaključek tedna so izvedli dejavnost PEŠBUS, ki je vozil od zapuščene kmetije 300m stran od vrtca, ki je »vozil« vsakih 15 min od izhodišča do vrtca.

Vožnja za en gumb (knof) je bila namenjena staršem in otrokom skupaj. Tako so starši oddali otroke v vrtcu in se potem peš vrnili do avtomobila. Dejavnost je potekala zabavno, z veliko dobre volje, a tudi varno.

Podobno dejavnost so izvedle vzgojiteljice v skupini Rožice in Zvezdice. V drugem tednu izvajanja projekta sta izvedli dan s poganjalci. Otroci so od doma prinesli svoje poganjalce in čelade. Sončno dopoldne so izkoristili za vožnjo po igrišču, ob kateri so otroci zelo uživali. Poganjalce so si med seboj tudi izmenjali in tako preizkusili še "drugačna" vozila. Na koncu so dobili tudi medalje za uspešno vožnjo, katere so ponosno pokazali staršem.

Na sprehodih so opazovali zasedenost parkirnih mest in ugotavljali, katere možnosti so za prihod v vrtec poleg hoje boljše kot vožnja z avtomobilom: otroci so se poleg poganjalcev, skirojev in koles spomnili tudi na rolko in rolerje.

V skupini Sončki so se pogovarjali o načinu njihovega prihoda v vrtec. Kako oz. s čim prihajajo, kdo jih spremlja, ali med potjo uspejo opazovati okolico in česa se spomnijo s poti... Večinoma so vsi prihajali z avtomobili do vhoda, pri tem niso opazili oz. se spomnili ničesar okoli sebe. Z nalogo natančnega opazovanja poti so naslednjega dne le-to narisali z barvicami. V naslednjih dneh so iz odpadnih škatel izdelali vlak in ga vse dni uporabljali za socialno igro.

V skupini Račke so se pogovarjali o prevoznih sredstvih. Kasneje so prevozna sredstva tudi risali in barvali. V nadaljevanju so risbice razrezali in spremenili v sestavljanke. Odziv otrok med sestavljanjem je bil izjemen. Otroci so z zanimanjem sestavljali, vztrajali pri sestavljanju in tudi kazali uspešno opravljeno nalogo ostalim otrokom v skupini. Po končanem barvanju in sestavljanju so v igralnici pripravili razstavo, ki so si jo lahko tudi ogledali.

Projekt je bil spodbuden, saj so starši v tem času veliko razmišljali o prometu in potrebi po vožnji z avtomobilom, kako to vpliva na razvoj otrok in njihovo zdravje na dolgi rok. Koliko prostora je namenjeno parkiriščem, ki bi jih lahko izkoristili za drug namen, ali pa pustili prostor kot ga je dala narava, iz katere se lahko veliko naučimo. Starši so bili zelo aktivni in čeprav se jim vedno mudi, so si vzeli več časa za svojega otroka in jim je bilo lepo skupaj. K projektu so pritegnili vso družino, tudi stare starše, ki jim pomagajo pri vožnji otrok v vrtec. Otroci so starše spodbujali tudi v doma, da opravijo popoldanske opravke kar s kolesom oz. peš.

Kakšne večje ovire pri samem projektu oz. izvajanju nismo zaznali. Nekaj staršev je izpostavilo problem jutranjega parkiranja v bližini vrtca, zato smo skupaj prediskutirali vse možne opcije, kjer lahko pustijo avto in ostalo pot prehodijo peš. Ugotovili smo, da pri vrtcu manjkajo stojala za kolesa in prostor za shranjevanje poganjalčkov in otroških koles. Starši so jih med izvajanjem projekta nosili domov, verjetno pa bi ohranili tak način prihodov tudi kasneje, če bi imeli kje shraniti otroška »vozila«. Starši se zavedajo se problema in so potrebovali spodbudo, da spremenijo svoj življenjski slog, vendar so se prehitro vrnili v stare navade, večina spet vozi otroke v vrtec z avtomobili.

Vrtec pri OŠ Matije Valjavca Preddvor
Zapisala koordinatorka: **Suzana Delavec**

NOVICE ZA NOVIČNIK TRAJNOSTNE MOBILNOSTI

V Evropskem tednu mobilnosti od 16.9.2019 do 20.9.2019 smo izvedli igro Beli zajček v vseh prijavljenih oddelkih. Ostale skupine pa so se ravno tako pridružile tednu mobilnosti, kjer so potekale dejavnosti k spodbujanju prihodov v vrtec brez avtomobila, na trajnostni način.

V četrtek, 12.9.2019 so strokovne delavke prijavljenih oddelkom otrokom zaigrale predstavo o Belem zajčku, po zgodbi, ki je bila predloga igre. Preko predstave je bil namen otroke motivirati, navdušiti za prihajanje v vrtec s skiroji, kolesi, poganjalčki ali peš. Otroci so predstavo gledali, opazovali z velikim zanimanjem in aktivno sodelovali, kjer je bilo potrebno. Ko so jo strokovne delavke obnovile po oddelkih, so ugotovile, da so otroci prepoznali, razumeli namen zgodbe.

V času od 16.9.2019 do 20.9.2019 pa smo pričeli z rednim beleženjem prihodov z belimi krogci na sivega zajčka. Vse strokovne delavke smo bile mnenja, da ima vsaka skupina enega večjega sivega zajčka, saj nismo želele pri otrocih

spodbujati slabe strani tekmovalnosti v uvajalnem mesecu septembru. Sama predstava, zgodba je otroke tako motivirala, da so otroci prosili starše, da prihajajo v vrtec s kolesom, skirojem, poganjalčkom ali peš. Če jim pa ni uspelo, pa so vedno navedli tudi vzrok. To se je dogajalo na začetku tedna. Proti koncu tedna pa je večina otrok prihajala v vrtec z nemotoriziranimi sredstvi. Zaznati pa je bilo, da so starši sredi tedna ob deževnem dnevu, otroke v vrtec v večini pripeljali z avtomobilom. Strokovne delavke so otrokom v dopoldanskem času pripravile tudi poligone, kjer so se otroci urili v spretnostih pri premagovanju ovir in varni vožnji. Otroci so se vozili s svojimi kolesi. Otroci, ki pa svojih koles niso imeli, smo posodili vrtčevska kolesa in poganjalčke.

V petek, 20.9.2019, pa smo izvedli akcijo »Gremo peš v vrtec« na ravni celega vrtca. Pred vhom, v avli vrtca sta otroke čakala dva velika, siva zajčka. S pomočjo staršev so otroci prilepili bel krogec. S pomočjo vseh otrok sta se

zajčka pobelila. Še danes ju opozarjata in spodbujata na prihajanje v vrtec z nemotoriziranimi sredstvi.

Poleg beleženja pa so otroci s pomočjo strokovnih delavk ustvarjali tudi bela ušesa, kot dodatek za ples z belim zajčkom. V vseh štirih prijavljenih oddelkih so se naučili vsak svoj zajčji ples (zajček Dideldajček, zajček Zlatko, zajček Dolgoušček). Vsaka skupina se je predstavila s svojim plesom in naučila še vse ostale. Za sodelovanje pri igri Beli zajček so vsi otroci prejeli kresničke.

Vse strokovne delavke so se zelo aktivno vključile v projekt Trajnostne mobilnosti v času od 16.9.2019 do 20.9.2019. Z dobrim timskim načrtovanjem so s sodobnimi metodami, pristopi organizirale dejavnosti, kjer so bili vključeni, aktivni, dejavni vsi otroci. Projekt je v jesenskem delu trajal 1 teden. Vsak dan so različne dejavnosti otroke spodbujale, motivirale k prihajanju v vrtec z nemotoriziranimi sredstvi. V spomladanskem času ga bomo ponovili, podaljšali in obogatili z novimi dejavnostmi. Glede na časovne stiske staršev pri prihajanju otrok v vrtec, menimo, da so se zelo

potrudili pri izpeljavi projekta oziroma igre Beli zajček. Nekoliko slabši pa je bil odziv s strani staršev pri oddajanju anket. Od 81 prijavljenih otrok, je anketo PRED AKTIVNOSTJO izpolnjeno vrnilo 40 staršev oziroma 50%. V spomladanskem času pričakujemo še boljši odziv.

Vrtec pri OŠ Žirovnica

Zapisala koordinatorka projekta: Aleksandra Donoša

E – NOVIČKA PROJEKTA TRAJNOSTNA MOBILNOST

Po poročanju skupin našega vrtca Zala iz Gorenje vasi so se starši zelo dobro odzvali s svojim sodelovanjem, čeprav nismo pričakovali takšnega odziva. Želijo celo, da akcijo ponovimo. Večina se je zelo trudila in prišla peš. Starši so opazili in opozarjali na številne nevarnosti (ni pločnika, prevelika hitrost), ki jih sicer ne bi. Otroci so se veselili tega tedna, saj so imeli polno idej, kako bodo prihajali v vrtec, največ želja je bila prihod v vrtec s kolesom. Otroci so tudi nas spraševali in bili pozorni opazovalci, na kakšen način prihajamo strokovne delavke na delo.

Vsa pohvala piscu zgodbe Beli zajček, saj je otrokom razumljiva, s svojim sporočilom, da bomo le s skupnimi močmi močni in nekaj dobrega storili za naš planet. Poleg igre Beli zajček, so vzgojiteljice izvajale raznovrstne dejavnosti. Vsaka načrtovana dejavnost je po svoje zanimiva:

- Sprehod po Gorenji vasi in spoznavanje in pomembnih ustanov do katerih lahko pridemo iz vrtca peš: trgovina, zdravstveni dom, gasilski dom, cerkev... Oglejmo si avtobusni postaji pri Merkatorju in Blata. Povemo kdo in zakaj jo uporablja (šolarji, delavci...)
- Na plakat napišemo in poimenujemo kraje kjer so otroci doma. Vsak otrok prilepi hišico na ustrezno mesto in ob tem štejemo in primerjamo več, manj, enako.....Pod vsak kraj s simboli označimo kako glede na oddaljenost lahko pridemo v vrtec (peš, s kolesom, z avtom, avtobusom)
- Vsakodnevno smo beležili prihajanje v vrtec tudi na matematični način, šteli, primerjali rezultate
- Kolesarski dan na velikem asfaltnem igrišču: prosta vožnja s kolesi in pogajalci, vožnja po pripravljenem poligonu (upoštevanje prometnih predpisov - stop, prednostna cesta, zavij desno, prehod za pešce)
- Animiranje zajčka in spodbujanje otrok k čiščenju zajčkovega kožuščka, ki je umazan od izpušnih plinov.

- Pogovor o okolju prijaznem potovanju: pešačenje, kolesarjenje, vožnja z javnim prometom (avtobus, vlak)...
- Pogovor o onesnaževanju okolja z avtomobilskimi izpušnimi plini. Branje ugank, zgodbic na temo promet.
- Petje pesmi: Za avtobusom k teti, Kolesarska, Vlasec je tu.
- Popoldanski pohod s starši je bil dosežen, saj so starši skupaj z otroki preživeli kvaliteten čas ob uživanju v naravi in druženju.
- Slikanje s čopičem zelenega travnika; siva podlaga pomeni onesnažen zrak zaradi prometa, risanje prometa. Bel list predstavlja čist zrak in risanje kako hodimo peš.
- Ugotavljanje umazanega zraka na zunanjih žaluzijah naše igralnice.
- V kombiniranih oddelkih so mlajši otroci prav tako aktivno opazovali, poslušali, beležili in lepili, v igro so vključevali zajčka, hodili k sivim zajčkom na vratih in se učili s posnemanjem starejših.
- Poskus z mini testno čelado: »Otroci so pomagali narisati obraz na jajce, nato pa so poslušali mojo zgodbo in pozorno spremljali dogajanje z jajcem in čelado. Ko je jajce s čelado padlo na tla je nastala tišina, nato pa si je vsak otrok ogledal jajce in se tako prepričal, da ga je čelada obvarovala pred poškodbo. V drugem primeru, ko je bilo

jajce brez čelade, pa so doživeli še večje presenečenje, saj so osupnili, ko so na tleh v vrečki videli razbito jajce. Trenutku tišine in ogledu razbitine je sledil val vprašanj in skupno iskanje odgovorov, otroci so pripovedovali o svojih izkušnjah in poskus je glede na reakcije otrok odlično uspel. Pogovori na to temo so se razvijali še ves teden.»

Akcijo o Trajnostni mobilnosti smo predstavili tudi izven zidov vrtca s člankom v lokalnem časopisu Podblegoške novice in v trgovini Mercator, kjer imamo svoj razstveni kotiček. Izobesili smo naše bele zajčke kot likovni izdelek (ob drugih izdelkih) in poleg priložili še razlago in fotografije. Upamo, da si je kdo vzel čas, prebral namen in cilj akcije in celo kaj naredil v tej smeri. Zadovoljni smo z uspešno izvedbo začetne faze projekta.

OŠ Ivana Tavčarja Gorenja vas
Zapisala koordinatorica projekta: **Petra Homec**

V VRTEC GREM PEŠ!

V okviru projekta Trajnostna mobilnost se je tudi v našem vrtcu Agata Poljane zvrstilo precej dejavnosti, ki so odmevale v našem kraju in okolici. Ker smo vrtec pri osnovni šoli, smo imeli skupni dogovor, da se naš teden mobilnosti odvija v tednu 23. 9. – 27. 9. 2019. Glede na to, da smo locirani na treh krajih, sodelujejo skupine iz vsake enote. Centralna enota pri OŠ Poljane, enota v lovskem domu in enota pri PŠ Javorje. V projektu sodeluje pet skupin, skupno so to 103-je otroci in, če vključimo še vse starše, stare starše..., je skupina že kar precejšnja. Ker je večina otrok vozačev, je bilo potrebno kar nekaj organizacije in sodelovanja s starši, da smo dejavnosti uspešno izvedli.

Vzgojiteljice vključene v projekt so se odločile, da za otroke organizirajo Pešbus na dveh lokacijah. Vsako jutro sta jih pričakali dve vzgojiteljici, ki sta postajo označili z znakom belega zajčka. Na Pešbus je prihajala večina otrok, ki so tako veliko pripomogli k zmagi pešcev nad vozači. Slabo vreme jih ni ustavilo. Z otroki smo en teden dnevno spremljali način prihoda v vrtec. V Javorjih, ki je hribovska vasica in je večina vozačev, so se posluževali sopotništva ali prihoda s kolesom. Akcijo bomo ponovili še v pomladnem času, saj je bil odziv nad pričakovanji. Ker vsi otroci niso imeli možnosti, da v vrtec pridejo peš smo v ta namen organizirali izlet s šolskim avtobusom in kolesarski dan.

Poleg teh dejavnosti so se več pogovarjali o prometu, na sprehodih utrjevali varen prehod čez cesto, iskali prometne znake in ugotavljali kaj pomenijo, opazovali promet, med drugim tudi avtobuse, ki se skozi kraj vozijo prazni. Ogledali so si različne risanke in kratke filme in na podlagi tega izpeljali celovite dejavnosti z igrami, plesom in izdelavo različnih rekvizitov. Skupaj smo ugotovili, da za čistejše okolje in bolj zdrav način življenja lahko damo tudi svoj prispevek v mozaiku za skupno dobro, poleg tega pa se več družimo in pogovarjamo.

OŠ Poljane, vrtec Agata

PROJEKT TRAJNOSTNA MOBILNOST V VRTCU BOHINJ

V projekt je vključenih šest skupin otrok drugega starostnega obdobja (127 otrok). Vrtec je vključen v projekt od 30. 6. 2019 do 30. 6. 2020. Glede na to, da je občina Bohinj trajnostno naravnana, smo se odločili, da se v projekt Trajnostne mobilnosti vključi tudi naš vrtec.

V vseh sodelujočih skupinah je bila v evropskem tednu mobilnosti izvedena igra Beli zajček. Strokovni delavci so otrokom na različne načine predstavili pravljico (branje,

pripovedovanje, lutka...) in jih popeljali k razmišljanju o tem, kako lahko potujemo na »zajčku bolj prijazen način«. V tem tednu, pa tudi v preostalih, so po skupinah potekale različne dejavnosti s področij prometa, narave, družbe...na temo trajnostne mobilnosti:

- Pogovori o prometu, naravi
- Obisk policista
- Izdelovanje vlaka iz škatel
- Izdelovanje, barvanje velikega avtobusa

- Obisk železniške in avtobusne postaje, udeležba v prometu
- Animacija z lutko
- Kolesarski (skiro) poligon za otroke, spoznavanje opreme
- Varna pot v vrtec
- Knjižni kotichek na temo trajnostne mobilnosti

Poleg naštetih je potekalo in poteka še več aktivnosti na to temo. Med drugim so nam z občine zagotovili stojalo za kolesa in skiroje, ki smo ga nujno potrebovali. Prvi in pravi zgled smo tudi zaposleni, ki ne smemo priti z avtom do vrtca, ampak ga moramo parkirati na bližnjih parkiriščih. Menim, da projekt poteka dobro in se z vsakim dnem pokaže nova možnost za kakšno dejavnost na to temo. Z veseljem bomo projekt izvajali še naprej tudi v sodelovanju institucij v bližini vrtca (komunalno podjetje, knjižnica, policijska postaja...)

OŠ dr. Janeza Mencingerja Bohinjska Bistrica, vrtec Bohinj
Zapisala koordinatorica projekta: Tanja Smukavec

V VRTEC GREM PEŠ!

Vrtec Janina stoji v središču mesta Kranj. Do vrtca vodi več urejenih poti s pločniki ter avtobusnimi postajami. Pred vrtcem je parkirišče, ki pa je zaradi velike kapacitete zaposlenih in števila staršev, kateri otroka v vrtec pripeljejo z avtom, zelo zasedeno. V okolici vrtca želimo zmanjšati promet ter spodbuditi otroke in starše, ki živijo v bližini vrtca, da v vrtec prihajajo peš, s kolesom, poganjalcem ali s skirojem.

Projekt je bil predstavljen staršem na roditeljskem sestanku ter pri starših vzpodbudil velik interes za sodelovanje. Hitro smo naleteli na težavo in sicer, da v vrtcu oziroma pred njim ni ustreznega prostora za parkiranje otroških koles in skirojev. Priporočilo za ureditev parkirnega prostora za otroška kolesa in skiroje bomo posredovali g. županu mestne občine Kranj.

Projekt poglobljenega seznanjanja otrok s cilji trajnostne mobilnosti v skupini JV2, pod vodstvom izvajalke Maje Volek Potočar, poteka od 30.9.2019. Zaključili ga bodo 5.11.2019 s sprehodom v spremstvu policista, kateri jim bo predstavil varno udeležbo v prometu s strani pešca ter voznika.

Prvi teden so se seznanjali z »Zgodbo o belih zajčkah«, se o njej pogovarjali ter spoznavali na kakšen način sami lahko prispevajo k bolj čistemu okolju. Prizore iz zgodbe so prenesli na prosto ter prišli do zanimivih ugotovitev: v gozdu rastejo jagode, sliši se zvok ptic; ob cesti se slišijo različna vozila, ne rastejo jagode in ne slišijo se ptice; na avtobusni postaji imajo nekateri avtobusi »auspuh« oziroma izpušno cev, drugi ne... Prijazni šofer avtobusa jim je povedal, da se nekateri avtobusi vozijo na elektriko. Svoj avtobus je tudi razkazal in ugotovili so, da bi se vsi lahko peljali na njem. Na sprehodih so opazovali tudi avtomobile ter ravno tako prišli do ugotovitve, da nekateri imajo izpušne cevi, drugi ne.

Pa je izpušna cev res tista iz katere prihaja umazanija? To so preverili s poskusom bele krpe in vžigom avtomobila... Otroci so si izkušnjo zelo zapomnili ter tudi doma preverili ali imajo njihovi avtomobili izpušne cevi. Da bi bilo okolje

čistejše in njihovi umazani zajčki spet beli, so si želeli v vrtec priti peš. Bili so zelo motivirani (poročanje staršev): otrok, katerega so do sedaj v vrtec vozili v vozičku, je začel hoditi peš; starši niso imeli več težav, da bi otroke v vrtec nosili; prav tako niso imeli več težav na popoldanskih sprehodih.

V tednu od 14.10. do 18.10. so izvedli manjši projekt znotraj tega in sicer »peš bus«. Otroke so ob 7.00 prevzele na glavni avtobusni postaji v Kranju ter z njimi odšle peš v vrtec. Cilj je bil zagotoviti enake možnosti za vse otroke ter aktivno seznanjanje s cilji projekta. »Peš bus« se je izkazal za nepozabno izkušnjo za otroke, polno pozitivnih emocij, dobre volje in energije. Z izposojeno knjig v knjižnici pa so si ogledali še železniški promet, katerega sicer v Kranju imamo a je od vrtca žal preveč oddaljen, da bi si ga lahko ogledali. Iz odpadnega materiala, katerega so otroci prinesli od doma, so skupaj izdelali maketo železniškega prometa ter ob tem veliko raziskovali ter se zabavali. Ob končnem izdelku pa se otroci lahko igrajo.

Raziskovanje prometa, vpliva na okolje ter prednosti trajnostnih načinov bodo, kot že omenjeno, zaključili s sprehodom ob spremstvu policista. Beli zajček pa jih bo spremljal celo vrtčevsko leto ter spominjal na trajnostni način prihoda v vrtec ali odhoda na popoldanske aktivnosti. V omenjenem projektu je sodelovalo 19 otrok.

Kranjski vrtci, enota Janina
Zapisala koordinatorica: Maruša Pogačnik ob pomoči izvajalke Maje Volek Potočar

TRAJNOSTNA MOBILNOST V VRTCU PRI OŠ ŽIRI

V našem vrtcu je v projekt vključenih 125 otrok iz 6. oddelkov. Aktivnosti smo izvajali v tednu od 30.09.2019 do 04.10.2019.

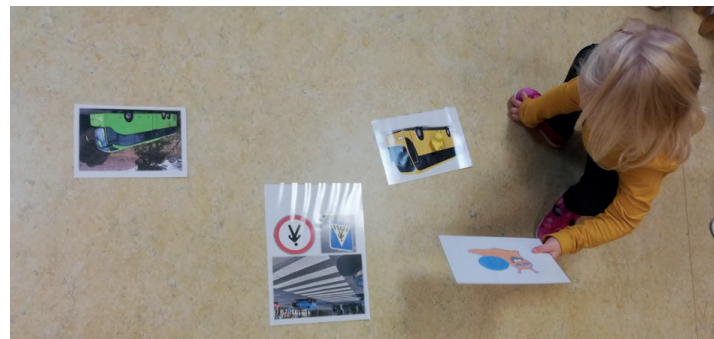
Uvod v projekt je bila predstava Jaka v prometu (gledališče Makarenko). Nato pa so potekale najrazličnejše dejavnosti po oddelkih:

- Zgodbica Beli zajček, ki so jo vzgojiteljice lutkovno in glasbeno opremile, pogovor o zgodbici,
- pogovor o prometu, izpušnih plinih, kako skrbimo za bolj čisto okolje,
- ogled in pridobivanje informacij na temo promet iz otroške strokovne literature, IKT pripomočkov, knjig, revij,
- sprehod ob glavni cesti, opazovanje prometa, kdo izpušča izpušne pline in s tem onesnažuje okolje in kdo ne,
- kako skrbimo za čist zrak, kaj se zgodi, če dihamo umazan zrak, kje je zrak bolj čist,
- razvrščanje prevoznih sredstev na tiste, ki izpuščajo izpušne pline in tiste ki jih ne,
- izdelava razpredelnic in plakatov na temo mobilnosti,
- seznanjanje z novimi pesmimi in utrjevanje že znanih na temo prometa,
- izdelava prevoznih sredstev in razstava le teh – izdelava prometnega kotička,
- obisk policista in aktivno sodelovanje pri varnem vključevanju otrok v promet.

Pred začetkom se je strokovnim delavkam zdelo, da bo med izvajanjem projekta med otroki prevelika tekmovalna naravnost. Saj je izvedba oz. sodelovanje odvisno od volje staršev in ne otrok. Strokovne delavke so zelo dobro pristopile k izvedbi in otroci niso občutili prevelike tekmovalnosti, ki je roko na srce v pravi meri dobrodošla. Starši so se večinoma zavzeli in sodelovali. Otroci so pri vseh dejavnostih zavzeto sodelovali in nastali so čudoviti diagrami, plakati, prometni kotički in kar je najbolj pomembno, postali smo varnejši udeleženci v prometu.

VVE pri OŠ Žiri

Zapisala koordinatrica: Andreja Oblak Kavčič, vodja VVE pri OŠ Žiri

S SKUPNIMI MOČMI NAM JE USPELO OČISTITI ZAJČKOVE KOŽUŠČKE

Vrtec pri Osnovni šoli Orehek Kranj je sodeloval pri projektu Trajnostna mobilnost v vrtcih. Sestavljata ga dve enoti in sicer vrtec Orehek in vrtec Mavčiče. V mesecu septembru smo se od 23.9.2019 - 27.9.2019 igrali igro Beli zajček. Vsakodnevno smo beležili načine prihodov otrok v vrtec. V projektu je sodelovalo 106 otrok, njihovi starši in 10 vzgojiteljic.

Vrtec Orehek je od mesta Kranj oddaljen 4 km. V okolici so urejeni pločniki, kolesarske steze, avtobusne postaje, urejene imajo tudi postaje za izposajo koles ("Kr s kolesom"). V okolici vrtca Mavčiče ni urejenih pločnikov niti kolesarskih stez. Avtobusne povezave so slabe in tudi postaje niso urejene, kljub temu, da je od Kranja oddaljeno le 7 km.

Projekt Trajnostna mobilnost smo najprej predstavili staršem in jih povabili k sodelovanju. Starši so imeli kar nekaj pomislov glede možne izvedbe. Pomirili smo jih z informacijo, da bo organizirano parkirišče in da spodbujamo, da od tam pridejo peš (400 m). V vsaki skupini so se otroci najprej spoznali s pravljico o belih zajčkih. Cofki so s kredami na asfalt narisali svoj prehod za pešce ter se pogovorili o varnem prehodu. Palčki so naredili velik plakat s slikami vozil, ki onesnažujejo okolje in tista ki ga ne. Gumbki so sami iz kartona in papirja zgradili avtobusno postajo. Stroški so se sprehodili do zbirnega centra za odpadke Zarica v Kranju. Tam so si s pomočjo vodiča ogledali celotni zbirni center. Sovice so odšle na izlet z avtobusom do Gasilno reševalne postaje Kranj. Vse dejavnosti so vzgojiteljice načrtovale same in tako spodbujale načelo "GREMO PEŠ".

Za zaključek smo skupaj napisali pismo gospodu županu Kranja s priporočili kaj si želimo v okolici vrtca še urediti. Ugotovili smo, da potrebujemo urejeno parkirišče za naše dvokolesnike ter da potrebujemo klančino ob stopnicah. Zaželeli smo si tudi, da bi imeli železniško postajo na Orehku, saj bi bili tako bolj mobilni na trajnostni način.

Vrtec pri OŠ Orehek Kranj

Zapisala koordinatrica: Urška Kalan

